

Затверджено
на засіданні кафедри конституційного,
міжнародного та адміністративного права.
Протокол № 1 від 31 серпня 2022 року

***ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДЛЯ ЕКЗАМЕНУ СТУДЕНТІВ 1 КУРСУ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»***

Тема 1. Адміністративне право як публічна галузь права

Історія становлення адміністративного права в європейських країнах. Становлення предмету сучасного адміністративного права. Ознаки та функції адміністративного права. Основні категорії адміністративного права. Адміністративне право як галузь права, наука та навчальна дисципліна. Поняття та сутність предмету адміністративного права. Методи адміністративного права. Система галузі адміністративного права в Україні та європейських країнах. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.

Тема 2. Поняття та загальна характеристика публічного адміністрування

Публічне адміністрування як одна із форм реалізації публічної влади. Поняття і ознаки публічного адміністрування. Співвідношення понять: публічне управління, державне управління, муніципальне управління, публічне урядування, адміністративне урядування. Суб'єкти публічного адміністрування. Методи публічного адміністрування. Форми публічного адміністрування.

Тема 3. Принципи адміністративного права

Поняття та види принципів адміністративного права. Принцип законності і верховенства права. Принцип належного урядування. Принципи адміністративного права щодо діяльності публічної адміністрації в Країнах Європейського Союзу та Україні.

Тема 4. Джерела адміністративного права

Поняття та види джерел адміністративного права. Національні джерела адміністративного права. Міжнародні джерела адміністративного права. Рішення судових органів у системі джерел адміністративного права. Юридична сила джерел адміністративного права.

Тема 5. Адміністративно-правові норми і відносини

Поняття та структура адміністративно-правових норм. Види адміністративно-правових норм. Реалізація адміністративно-правових норм. Сутність адміністративно-правових відносин. Підстави виникнення адміністративно-правових відносин. Структура адміністративно-правових відносин. Види адміністративно-правових відносин.

Тема 6. Суб'єкти адміністративного права

Поняття та система суб'єктів адміністративного права. Елементи адміністративно-правового статусу. Місце приватної особи системі суб'єктів адміністративного права. Суб'єктивне публічне право. Види приватних осіб та їх адміністративно-правовий статус. (громадяни України, особи без громадянства, з подвійним громадянством, біженці, вимушені переселенці, фізичні особи-підприємці, пенсіонери, студенти, військовослужбовці, учасники ООС, малозабезпечені сім'ї, інваліди, інші особи зі спеціальним адміністративно-правовим статусом). Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування. Система органів виконавчої влади (уряд, центральні органи виконавчої влади). Суб'єкти місцевого самоврядування (територіальні громади, міський, селищний, сільський голова, виконавчі органи міських, селищних, сільських рад, районні та обласні ради, органи самоорганізації населення). Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права (законодавча основа організації та діяльності громадських об'єднань, особливості окремих видів неурядових організацій, участь неурядової організації у формуванні політики та ухваленні рішень).

Тема 7. Інструменти публічного адміністрування

Поняття інструменту публічного адміністрування. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний розсуд у системі публічного адміністрування. План як інструмент публічного адміністрування. Використання електронного врядування у публічному адмініструванні.

Тема 8. Адміністративні процедури

Поняття, сутність і зміст адміністративних процедур. Класифікація адміністративних процедур. Учасники адміністративних процедур. Стадії адміністративних процедур. Принципи адміністративних процедур.

Тема 9. Поняття та сутність публічної служби

Поняття публічної служби та її види. Поняття державної служби її ознаки та види. Основні категорії державної служби. Принципи державної служби.

Змістовний модуль 2 Складові предмету адміністративно-правового регулювання

Тема 10. Міжнародні стандарти надання адміністративних послуг

Поняття, ознаки та види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг (суб'єкт звернення, суб'єкт надання, Центри надання адміністративних послуг). Порядок надання адміністративних послуг (стадії, процедури, юридичні документи). Характеристика окремих видів адміністративних послуг. Запровадження орієнтованості а впровадження ринкових механізмів у діяльність державного сектору як провідна ідея системи публічної адміністрації Європейського Союзу.

Тема 11. Адміністративний договір

Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору. Види адміністративних договорів. Поняття нікчемності адміністративного договору. Підстави нікчемності адміністративного договору.

Тема 12. Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність

Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Склад адміністративного правопорушення. Структура складу адміністративного правопорушення. Характеристика об'єктів адміністративних правопорушень. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення. Суб'єкт адміністративного правопорушення. Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення. Основи кваліфікації адміністративних правопорушень (обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність, накладення адміністративного стягнення при вчиненні кількох правопорушень, строки накладення адміністративних стягнень).

Тема 13. Провадження у справах про адміністративні правопорушення

Поняття адміністративно-деліктного провадження. Загальне та спрощене провадження про адміністративні правопорушення. Принципи адміністративно-деліктного провадження. Заходи забезпечення адміністративно-деліктного провадження. Характеристика суб'єктів адміністративно-деліктного провадження.

_____ Ірина ПЕТРОВСЬКА

Затверджено
на засіданні кафедри конституційного,
міжнародного та адміністративного права.
Протокол № 1 від 31 серпня 2022 року

**ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДЛЯ ЕКЗАМЕНУ СТУДЕНТІВ 2 КУРСУ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»**

Тема 1. Адміністративне право як публічна галузь права

Історія становлення адміністративного права в європейських країнах. Становлення предмету сучасного адміністративного права. Ознаки та функції адміністративного права. Основні категорії адміністративного права. Адміністративне право як галузь права, наука та навчальна дисципліна. Поняття та сутність предмету адміністративного права. Методи адміністративного права. Система галузі адміністративного права в Україні та європейських країнах. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.

Тема 2. Поняття та загальна характеристика публічного адміністрування

Публічне адміністрування як одна із форм реалізації публічної влади. Поняття і ознаки публічного адміністрування. Співвідношення понять: публічне управління, державне управління, муніципальне управління, публічне урядування, адміністративне урядування. Суб'єкти публічного адміністрування. Методи публічного адміністрування. Форми публічного адміністрування.

Тема 3. Принципи адміністративного права

Поняття та види принципів адміністративного права. Принцип законності і верховенства права. Принцип належного урядування. Принципи адміністративного права щодо діяльності публічної адміністрації в Країнах Європейського Союзу та Україні.

Тема 4. Джерела адміністративного права

Поняття та види джерел адміністративного права. Національні джерела адміністративного права. Міжнародні джерела адміністративного права. Рішення судових органів у системі джерел адміністративного права. Юридична сила джерел адміністративного права.

Тема 5. Адміністративно-правові норми і відносини

Поняття та структура адміністративно-правових норм. Види адміністративно-правових норм. Реалізація адміністративно-правових норм. Сутність адміністративно-правових відносин. Підстави виникнення адміністративно-правових відносин. Структура адміністративно-правових відносин. Види адміністративно-правових відносин.

Тема 6. Суб'єкти адміністративного права

Поняття та система суб'єктів адміністративного права. Елементи адміністративно-правового статусу. Місце приватної особи системі суб'єктів адміністративного права. Суб'єктивне публічне право. Види приватних осіб та їх адміністративно-правовий статус. (громадяни України, особи без громадянства, з подвійним громадянством, біженці, вимушені переселенці, фізичні особи-підприємці, пенсіонери, студенти, військовослужбовці, учасники ООС, малозабезпечені сім'ї, інваліди, інші особи зі спеціальним адміністративно-правовим статусом). Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування. Система органів виконавчої влади (уряд, центральні органи виконавчої влади). Суб'єкти місцевого самоврядування (територіальні громади, міський, селищний, сільський голова, виконавчі органи міських, селищних, сільських рад, районні та обласні ради, органи самоорганізації населення). Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права (законодавча основа організації та діяльності громадських об'єднань, особливості окремих видів неурядових організацій, участь неурядової організації у формуванні політики та ухваленні рішень).

Тема 7. Інструменти публічного адміністрування

Поняття інструменту публічного адміністрування. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний розсуд у системі публічного адміністрування. План як інструмент публічного адміністрування. Використання електронного врядування у публічному адмініструванні.

Тема 8. Адміністративні процедури

Поняття, сутність і зміст адміністративних процедур. Класифікація адміністративних процедур. Учасники адміністративних процедур. Стадії адміністративних процедур. Принципи адміністративних процедур.

Тема 9. Поняття та сутність публічної служби

Поняття публічної служби та її види. Поняття державної служби її ознаки та види. Основні категорії державної служби. Принципи державної служби.

Змістовний модуль 2 Складові предмету адміністративно-правового регулювання

Тема 10. Міжнародні стандарти надання адміністративних послуг

Поняття, ознаки та види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг (суб'єкт звернення, суб'єкт надання, Центри надання адміністративних послуг). Порядок надання адміністративних послуг (стадії, процедури, юридичні документи). Характеристика окремих видів адміністративних послуг. Запровадження орієнтованості а впровадження ринкових механізмів у діяльність державного сектору як провідна ідея системи публічної адміністрації Європейського Союзу.

Тема 11. Адміністративний договір

Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору. Види адміністративних договорів. Поняття нікчемності адміністративного договору. Підстави нікчемності адміністративного договору.

Тема 12. Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність

Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Склад адміністративного правопорушення. Структура складу адміністративного правопорушення. Характеристика об'єктів адміністративних правопорушень. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення. Суб'єкт адміністративного правопорушення. Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення. Основи кваліфікації адміністративних правопорушень (обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність, накладення адміністративного стягнення при вчиненні кількох правопорушень, строки накладення адміністративних стягнень).

Тема 13. Провадження у справах про адміністративні правопорушення

Поняття адміністративно-деліктного провадження. Загальне та спрощене провадження про адміністративні правопорушення. Принципи адміністративно-деліктного провадження. Заходи забезпечення адміністративно-деліктного провадження. Характеристика суб'єктів адміністративно-деліктного провадження.

Тема 14. Публічне адміністрування у сфері економіки та промисловості

Правове регулювання адміністрування економіки. Завдання, функції та методи публічного адміністрування економіки. Організація адміністрування економікою, планування економічного розвитку держави. Державний контроль у сфері економіки.

Організаційно-правові засади публічного адміністрування промисловості. Система органів адміністрування промисловістю. Місцеве самоврядування і промисловість. Державний контроль і нагляд у промисловості. Види адміністративних правопорушень у сфері економіки та промисловості.

Тема 15. Публічне адміністрування у сфері використання і охорони природних ресурсів

Організаційно-правові засади публічного адміністрування використання та охорони природних ресурсів. Органи публічного адміністрування використання та охорони природних ресурсів. Місцеве самоврядування і охорона природних ресурсів. Публічний контроль за використанням і охороною природних ресурсів. Адміністративна відповідальність за порушення у сфері використання та охорони природних ресурсів.

Тема 16. Публічне адміністрування у сфері фінансів

Адміністративно-правове регулювання у сфері фінансів. Характеристика нормативно-правових актів даної сфери. Органи управління фінансами. Казначейське обслуговування бюджету. Поняття та види фінансових установ. Фінансові послуги та їх види. Особливості діяльності фінансових установ.

Правовий статус Національного банку України. Фінансовий контроль: поняття, види, методи. Публічне адміністрування банківської системи. Державне адміністрування у сфері оподаткування. Адміністративна відповідальність за фінансові правопорушення.

Тема 17. Публічне адміністрування у сфері зовнішньоекономічної діяльності та митної справи

Адміністративно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Публічне адміністрування зовнішньоекономічною діяльністю. Організаційно-правові засади управління митною справою. Державне управління у сфері реалізації митної політики. Митний контроль. Поняття, ознаки та види митних режимів. Адміністративна відповідальність за порушення митних режимів.

Тема 18. Публічне адміністрування у сфері закордонних справ

Правові засади управління закордонними справами. Органи публічного адміністрування закордонними справами. Адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну та виїзду закордон для різних категорій фізичних осіб. Візовий та безвізовий режим. Тимчасове перебування іноземців в Україні.

Тема 19. Публічне адміністрування у сфері національної безпеки і оборони

Правові засади управління обороною Суб'єкти публічного адміністрування у сфері оборони. Збройні Сили України, їх види. Характеристика військового обов'язку. Військова та альтернативна (невійськова) служба в Україні. Особливості проходження військової служби за призовом і контрактом. Дисциплінарна відповідальність військовослужбовців. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про військовий обов'язок та військову службу.

Тема 20. Публічне адміністрування сферою внутрішніх справ

Адміністративно-правові засади управління внутрішніми справами. Структура органів управління внутрішніми справами. Центральний орган виконавчої влади щодо управління внутрішніми справами: поняття, повноваження, структура органу та інші елементи його адміністративно-правового статусу. Національна поліція: місце в системі органів управління внутрішніми справами, вид, характеристика повноважень. Загальна характеристика адміністративної діяльності поліції. Процедура контрольної діяльності Національної поліції. Національна гвардія її завдання, види, повноваження. Служба в системі внутрішніх справ. Дисциплінарна та адміністративна відповідальність працівників Національної поліції та Національної гвардії.

Тема 21. Публічне адміністрування у сфері інформаційних ресурсів

Інформація як об'єкт інформаційних правовідносин. Види інформації. Публічна інформація та доступ до неї. Персональні дані та особливості доступу до них під час здійснення публічної діяльності. Поняття та складові інформаційних ресурсів у державному управлінні. Інформаційна діяльність

публічних суб'єктів та інформатизація в Україні. Особливості формування інформаційного суспільства в Україні. Організаційно-правові засади управління інформаційними ресурсами. Система органів публічного адміністрування інформаційними ресурсами. Адміністративна відповідальність за порушення в інформаційній сфері.

Тема 22. Досвід Італії у сфері публічного адміністрування

Поняття та джерела адміністративного права Італії. Органи виконавчої влади у системі публічного адміністрування. Завдання та повноваження центральних органів виконавчої влади. Правовий статус місцевих органів виконавчої влади. Контроль за діяльністю органів виконавчої влади.

Тема 23. Основи публічного адміністрування у Великій Британії

Поняття та сутність публічного права (public law) Великої Британії. Джерела публічного права Великої Британії. Місце органів виконавчої влади в системі державного апарату. Центральні органи публічної адміністрації та їх правове становище. Регіональна адміністрація та її правовий статус. Контроль за діяльністю адміністративних органів: його сутність та види.

Тема 24. Функціонування механізмів публічного адміністрування у Японії

Поняття адміністративного права Японії. Система та джерела адміністративного права Японії. Загальна характеристика та організація влади в Японії. Система суб'єктів, що реалізують публічну владу у Японії (Імператор, Парламент – Державна Рада, Кабінет Міністрів). Публічна служба у Японії. Правовий статус префектур Японії. Контроль за діяльністю адміністративних органів.

Тема 25. Досвід США у сфері публічного адміністрування

Поняття та сутність адміністративного права США. Федеральні адміністративні установи. Адміністративні установи Штатів. Публічна служба: поняття та види. Діяльність адміністративних установ США. Адміністративна нормотворчість. Сутність та види квазісудової діяльності. Контроль судів над адміністрацією.

Тема 26. Організація публічного адміністрування у Китайській Народній Республіці

Поняття і система джерел адміністративного права Китайської Народної Республіки. Державна адміністрація Китайської Народної Республіки. Публічна служба у Китаї. Система місцевого самоврядування Китаю. Акти суб'єктів адміністрації Китаю. Контроль за додержанням законності у державному управлінні Китаю.

_____ Ірина ПЕТРОВСЬКА